

Dijital Dünyada Çocuk

ÇEVİRİM İÇİ ÇOCUKLAR

Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin gittikçe hızlandığı ve teknolojinin aynı hızla günlük yaşamımıza girdiği düşünüldüğünde cep telefonları, bilgisayarlar ve internet teknolojilerinin yaşamımızdaki vazgeçilmez yeri ve önemi bir kez daha açıkça görülmektedir. Bununla birlikte biz eğitimciler; teknolojinin sorunlu kullanımının keçilerin gerek eğitim ve meslek gerekse özel hayatlarını olumsuz etkilediğini sıkça gözlemliyor, sizlerin de dikkatini bu konuya çekmek istiyoruz.

İnternet ve teknoloji bağımlılığı diğer bağımlılıklarda olduğu gibi kişinin bağımlısı olduğu teknolojik ürüne ulaşamadığında yoksunluk yaşadığı bir durum olarak tanımlanmaktadır. Her yaşta ve cinsiyette görünen bir durum olmasına rağmen diğer bağımlılıklara göre daha erken yaşlarda başlamaktadır. Cinsiyetler arası farka bakıldığında ise internet bağımlılığının erkeklerde kızlara göre 2-3 kat fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca erkekler ve kızlar arasında internette geçirilen zamanın içeriği açısından da bazı farklar vardır.

Kızların daha çok okuyarak ve izleyerek ya da chat programlarında sohbet ederek zaman geçirirken erkeklerin spor ve şiddet oyunlarını tercih ettiği görülmektedir. Ebeveynler çocuklarına, ödevlerini yapmaları ve zihinsel gelişimlerini zenginleştirebilmeleri için bilgisayar almaktadır. Ancak bilgisayar kullanımını programlayamama ya da gerekli sınırlandırmaları yapamama durumunda çocuklar üzerinde olumsuz etkilerin artması hatta bağımlılık geliştirmeleri ile de karşı karşıya kalmaktadırlar. Geç saatlere kadar bilgisayar başında olan çocuk, ertesi gün yorgun ve uykusunu alamamış olarak okula gittiğinde verimli

bir okul günü geçirmesi çok zor olmakta hatta sıklıkla bu durumdan ötürü akademik

başarısının olumsuz etkilendiği görülmektedir. Bilgisayar kullanımında anne ve babasından daha fazla bilgi ve beceriye sahip olan çocukların ailelerinde otoritenin kabulünde de sorunlar yaşandığı görülmektedir.

Yine uzun saatlerini bilgisayar başında geçiren çocuk, sanal arkadaşlıklara merak sarmakta, gerçek arkadaşlıkların yerini zaman zaman sadece konuştuğu ya da oyun oynadığı ve yüzünü bile görmediği sanal arkadaşlıklar almaktadır. Sanal ortamda sanal

karakterle ilişki kurmaya başlayan çocukların bir kısmının, gerçek yaşam ve sanal yaşam arasındaki sınırı anlamakta da zorlandıkları görülmektedir. Gerçek ve fantezi olan sıklıkla birbirine karıştığından bu oyunlara kendini kaptıran çocukların diğer çocuklara göre daha agresif düşünceler içinde oldukları görülmektedir. Bu durum; çocuğun yeni ve gerçek arkadaşlıklar edinmesini, sosyal ilişkilerini güçlendirmesini, dolayısıyla iletişim becerilerini kullanarak dili doğru biçimde

kullanabilme yetisinin gelişmesini de engellemektedir. Çocuğun sanal ortamda, kendi yaş düzeyiyle akran paylaşımları azaldığı gibi her yaş grubu ile iletişime geçmesi mümkün olmakta, bu da yaşının ve gelişim düzeyinin üzerinde bilgilere ulaşmasına ve hatta zaman zaman kendini istemediği yanlış yönelimlerin içinde bulmasına sebep olmaktadır. Teknolojinin sağlamış olduğu imkânlardan hepimizin yararlanmasının gerekliliğinin yanı sıra yukarıda bahsetmeye çalıştıklarımız da dikkate alınması gereken önemli unsurlardandır. Tabii ki bu noktada yine ebeveynlere pek çok görev düşmektedir. Her konuda olduğu gibi bu konuda da çocukla sağlıklı bir iletişim birinci şarttır. Onun arkadaşları, zevkleri, ilgi alanları, endişeleri vb. her konu hakkında bilgi sahibi olunmalıdır. Ebeveynlerin bu durumu nasıl yönetmeleri gerektiği şöyle özetlenebilir:

- Akıllı telefon/tablet vs. gibi aletleri çocukları teselli etmek, susturmak için asla kullanmayın.
- Çocukların kontrolsüz ve uzun süre internet kullanmasına izin vermeyin.
- Yemek ve çay saatlerinde bilgisayar başındaki çocuğa servis yapmayın, size katılmasını sağlayın.
- TV veya internet benzeri teknolojik alet merkezli ev düzeni kurmayın.
- Çocuklarınızı arkadaşları ile doğal yollardan görüşmeleri için yönlendirin, akran grupları içerisinde sosyalleşmesini sağlayın.
- Çocuklarınızı yetenek ve ilgi alanlarına uygun spor dallarına yönlendirin ve teşvik edin. Bu durum onun hem bedensel hem ruhsal sağlığını da olumlu anlamda destekleyecektir.
- Çocuğunuzun arkadaşlık ilişkilerini destekleyin, onları bir araya getirecek aktivite planlayın.
- Çocuğunuzun bilgisayar kullanımını kontrol edin ve sanal ortamdaki arkadaşlarını tanıyın.
- Haftalık internet kullanımını çizelgeleri hazırlayıp uyulmasını sağlayın.
- Çocuğun bilgisayarda geçirebileceği süreyi onunla da anlaşarak en baştan belirleyin ve bu süreyi açmasına izin vermeyin.
- Bilgisayarlarınızda güvenli internet uygulamalarının olmasına özen gösterin.
- Yapmayı isteyip de fırsat bulamadığı faaliyetleri bir deftere yazmasını sağlayın, internet kullanmak için yoğun istek duyduğunda yazdıklarından birini yapmasını isteyin.
- Gün içinde onlarla paylaşılacak zaman ayırmaya, bir aktivite planlamaya ve iletişiminizi güçlendirmeye gayret edin. Zira çocuğun sosyal yaşamını da renklendirmek önemlidir. Uygun zamanlarında yaşına uygun etkinlikler içinde olması gerçek yaşamın içinde olmasına da katkı sağlar.

Unutulmaması gereken en önemli nokta da anne ve babalarından farklı olarak 2000’li yıllarda teknolojinin içine doğmuş olan çocuklarımızdan teknoloji ve onun sağladıkları imkânları “yasaklamak” asla çözüm değildir. Yapılması gereken bu süreci doğru yönetebilmesine ve mümkün olduğunca bu imkânların olumlu taraflarını hayatına katabilmesine yardımcı olmaktır.

